

В. П. Здановська, *наук. співробітник ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського*

ЗДОБУТКИ ТА ПРОБЛЕМИ ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

У статті розглянуто досягнення та проблеми ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як всеукраїнського галузевого інформаційного центру щодо її видавничої діяльності, спрямованої на забезпечення інформаційних потреб науковців і практиків освітянської галузі України.

Ключові слова: *Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, видавнича діяльність, посібник, науковий збірник, бібліографічний покажчик, методичні рекомендації, науковий проект.*

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського вісім років плідно працює у бібліотечній системі країни. Головною метою її діяльності є науково-інформаційний супровід розвитку вітчизняної педагогічної науки, освіти і практики. Основними напрямками діяльності Бібліотеки є: формування національного галузевого книгосховища психолого-педагогічної й навчально-методичної літератури, науково-дослідна діяльність із питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, науково-інформаційне забезпечення розвитку вітчизняної педагогічної науки і освіти, науково-методичне забезпечення розвитку мережі освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України.

Невід'ємною складовою всіх напрямів діяльності Бібліотеки є видавнича діяльність, яка спрямована на відображення роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як науково-дослідного, науково-інформаційного, науково-методичного та координаційного центру освітянських бібліотек МОН України та АПН України, метою якої є:

- доведення до користувачів результатів наукових досліджень Бібліотеки («Створення, становлення і розвиток освітянських бібліотек України (X–XX ст.)» (наук. керівник – П. І. Рогова, канд. іст. наук), «Науково-інформаційне забезпечення осві-

- тянської галузі України» (наук. керівники – В. І. Лутовина, канд. іст. наук, Т. В. Добко, канд. іст. наук), «Теоретичні засади формування всеукраїнського інформаційного ресурсу з питань психолого-педагогічної науки і освіти на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського» (наук. керівник – П. І. Рогова, канд. іст. наук) та втілення їх у практику діяльності бібліотек галузі;
- надання освітянам відомостей про власні та інтегровані інформаційні ресурси ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з психолого-педагогічних питань;
  - активізація формування інформаційного потенціалу освітянських бібліотек України з психолого-педагогічних питань;
  - забезпечення координації та кооперації діяльності освітянських бібліотек у створенні системи інформаційного забезпечення вітчизняної педагогічної науки, освіти і практики.

Здійснений нами аналіз видавничої діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського за 2000–2007 рр. дав підстави для таких висновків: фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського за означений період було підготовлено та надруковано 65 видань загальним накладом понад 19 300 примірників, що є досить вагомим здобутком, особливо якщо врахувати, що Бібліотека не мала у своїй структурі редакційно-видавничого відділу та власної поліграфічної бази. З огляду на свою мету і завдання, Бібліотека впродовж вищезазначених років налагоджувала тісну співпрацю з педагогічними університетами держави, які мають у своїй структурі видавництва і могли друкувати підготовлені нею видання, зокрема з Національним педагогічним університетом імені М. П. Драгоманова, Тернопільським національним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка, Маріупольським державним гуманітарним університетом, Київським національним економічним університетом та ін. Також керівництвом Бібліотеки налагоджувалися стосунки зі спонсорами, завдяки яким видано бібліографічні покажчики, методичну та іншу аналітичну продукцію у видавництвах «Атіка», «Друк і Літера», «Вирій», «Четверта хвиля» та ін. Заслугує на увагу досвід Бібліотеки щодо видання своїх інформаційних матеріалів через фахові газети, які мають значні наклади («Освіта України», «Шкільний світ» та «Шкільна бібліотека плюс»), а також на електронних носіях.

На сучасному етапі видавнича продукція ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського представлена науковими, нормативними, методичними, навчальними, бібліографічними, оглядово-інформаційними й довідковими виданнями. Наукові видання цього періоду представлені двома збірниками: «Історія освітянських бібліотек України» [13] і «Науково-методичні та організаційні засади створення системи інформаційного забезпечення фахових потреб освітян України» [19]. Науковий збірник «Історія освітянських бібліотек України» вийшов друком у 2006 р. і став першим комплексним фундаментальним виданням ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, кінцевим результатом її першого наукового проекту «Створення, становлення і розвиток освітянських бібліотек України (X–XX ст.)». До збірника увійшли статті з історії становлення й розвитку освітянських бібліотек України, а також матеріали, що висвітлюють окремі питання теорії, методики і практичної діяльності освітянських бібліотек у різних регіонах України, які були підготовлені як фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, так і бібліотекарями книгозбірень освітянської мережі. Для підготовки збірника використано широку джерельну базу: архіви, рукописні фонди, фонди рідкісних книг, наукові праці, дослідження відомих істориків, педагогів, громадських діячів та бібліотекознавців. У виданні вперше в Україні відображено історію розвитку і становлення вітчизняних освітянських бібліотек різних типів і видів. У статтях збірника відтворено практичний досвід і актуальні проблеми діяльності освітянських книгозбірень на сучасному етапі.

У рамках другого наукового проекту «Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України» у травні 2006 р. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського провела на базі Львівської обласної науково-педагогічної бібліотеки науково-практичний семінар «Науково-методичні та організаційні засади створення системи інформаційного забезпечення фахових потреб освітян України». За результатами роботи семінару було підготовлено однойменний збірник в електронному вигляді, який представлений на веб-порталі Бібліотеки (www.library.edu-ua.net). До збірника увійшли виступи учасників семінару, присвячені науково-дослідній та науково-методичній діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та бібліотек мережі, створенню інформаційного ресурсу в освітян-

ських бібліотеках, формуванню галузевої системи бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних документів психолого-педагогічної тематики, сучасним інформаційно-пошуковим системам, бібліотечно-інформаційному обслуговуванню як засобу задоволення фахових інформаційних потреб, удосконаленню системи підвищення кваліфікації працівників освітянських бібліотек України. Збірник призначено для бібліотечних та інформаційних фахівців, аспірантів, студентів.

З огляду на те, що головним напрямом діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є створення системи науково-інформаційного забезпечення розвитку національної педагогічної науки, освіти і практики, з перших років функціонування пріоритетним завданням Бібліотеки стало формування системи бібліографічних видань різних типів і видів з актуальних психолого-педагогічних питань у традиційному та електронному вигляді. Роботу було розпочато у першому науковому проєкті «Створення, становлення і розвиток мережі освітянських бібліотек України (X–XX ст.)», а у 2003 р. продовжено в науковому проєкті «Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України».

Нині система бібліографічних посібників ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського представлена науково-допоміжними, виробничо-допоміжними і рекомендаційними ретроспективними та поточними бібліографічними посібниками. Важливою складовою цієї системи є науково-допоміжні бібліографічні посібники, які створюються для забезпечення наукових досліджень освітніх закладів МОН України та установ АПН України. Так, упродовж 2000–2007 рр. науковцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського було впорядковано шість науково-допоміжних показників, серед яких: «Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України» (2002) [37], «Гід з громадянської освіти в Україні» (2003) [4], «Бібліотека навчального закладу в контексті інформатизації суспільства» (2003) [2], «Професійна освіта України за роки незалежності (1991–2003 рр.)» (2004) [26], «Профільне навчання в старшій школі: шляхи розвитку» (2005, вип. 1) [27], «Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: п'ять років діяльності (2000–2005)» (2004) [5].

Важливою ланкою системи бібліографічних видань ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є рекомендаційні бібліографіч-

ні посібники. На сьогодні цей вид видань представлений трьома випусками покажчика «Сучасні освітні технології» [30, 31, 32], які вийшли друком упродовж 1999–2003 рр. Продовженням перших трьох випусків є покажчики «Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання» (2005) [33] та «Сучасні технології в освіті. Ч. 2. Сучасні технології виховання» (2007) [34]. Складені на нових методологічних засадах, ці видання стали суттєвим внеском у теорію і практику творчого використання перспективних освітніх технологій.

Заслуговує на увагу й рекомендаційний бібліографічний покажчик «Загальноосвітня школа України за роки незалежності (1991–2001)» (2002) [11], метою якого було доведення до відома науковців, учителів, студентів педагогічних ВНЗ, бібліотечних працівників систематизованої інформації про документи, які віддзеркалюють процеси реформування освіти в Україні, запровадження інноваційних змін у виховній та навчальній діяльності шкіл, в її організації та управлінні, а також підвищення ролі шкільної бібліотеки у забезпеченні навчально-виховного процесу та її трансформації на медіа-центр загальноосвітнього навчального закладу.

Зважаючи на постійно зростаюче зацікавлення творчою спадщиною педагогів минулого і сучасності, науковцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського започатковано створення біобібліографічних покажчиків про життя і діяльність видатних педагогів світу й України, які виходять у трьох серіях: «Видатні педагоги світу», «Академіки АПН України» й «Ювіляри АПН України». Серія біобібліографічних покажчиків «Видатні педагоги світу» до 2007 р. була представлена двома покажчиками: «В. О. Сухомлинський: Біобібліографія: 1987–2000 рр.» (2001) [29] та «Польський педагог-гуманіст Януш Корчак (1878–1942): До 125-річчя з дня народження» (2003) [25]. Зазначені покажчики розраховані на наукових працівників, аспірантів, викладачів, учителів-практиків, вихователів, бібліотечних працівників та працівників інформаційних служб, студентів; вони можуть бути використані у науково-дослідній, науково-методичній та виховній діяльності. Серія «Академіки АПН України» заснована у 2002 р. з нагоди 10-річчя створення АПН України. Упродовж 2000–2007 рр. в ній побачили світ такі бібліографічні посібники: «М. Д. Ярмаченко – вчений-педагог, академік, перший президент АПН України» (2002, вип. 1) [39], «Іван

Андрійович Зязюн: Педагог. Вчений. Філософ» (2003, вип. 2) [12], «Микола Борисович Євтух: вчений-педагог, академік» (2003, вип. 3) [9], «Алла Михайлівна Богущ» (2005, вип. 4) [3], «Нелля Григорівна Ничкало» (2005, вип. 5) [20], «Василь Григорович Кремень – філософ, учений, освітянин, державний діяч» (2006, вип. 6) [15], «Іван Дмитрович Бех» (2005, вип. 7) [1], «Ольга Василівна Сухомлинська» (2006, вип. 8) [28]. Упорядкування цих біобібліографічних покажчиків здійснювалося у тісному контакті з самими вченими, що сприяло високій якості підготовки та науковій цінності даних видань. Серію «Ювіляри АПН України» представляють 25 випусків каталогів творчих доробків сучасних учених-педагогів, які зробили значний внесок у розвиток вітчизняної педагогічної науки.

Як зазначалося вище, одним із завдань видавничої діяльності є надання користувачам відомостей про інформаційний ресурс ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, особливо про ті видання, які ввійшли до об'єкта «Національне надбання України». Зважаючи на це, а також із метою інформаційного забезпечення досліджень із питань історії розвитку освіти, вітчизняного підручникотворення, науковцями Бібліотеки було створено друкований каталог «Підручники і навчальні посібники (1748–1917 рр.) з фондів Державної науково-педагогічної бібліотеки імені В. О. Сухомлинського для початкових і середніх навчальних закладів» (2005) [23], в якому зосереджено відомості про 1 173 навчальних посібники, які є духовним надбанням нашої держави. Підготовка цього каталогу стала значним внеском у національну бібліографію та формування потужного науково-інформаційного ресурсу освітянської галузі України.

Для надання компетентної інформації про ту чи іншу подію або особу у галузі освіти, а також задля допомоги педагогічним, науково-педагогічним кадрам і бібліотекарям освітянських книгозбірень України у плануванні їхньої роботи, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у 2002 р. започаткувала випуск довідкового видання – щорічника «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки» (2006) [14], в якому подано компетентну інформацію про ту чи іншу подію або особу, наведено хронологічний перелік визначних дат в історії світової та вітчизняної педагогіки, психології, філософії та освіти. Крім того, календар містить відомості про ювілейні дати провідних учених АПН України. «Календар» у повному обсязі видається на сторінках фахових

видань «Шкільний світ» та «Шкільна бібліотека плюс». Також він оприлюднюється на веб-сайті Бібліотеки, де його традиційно розміщують у грудні поточного року.

З перших років діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як головного науково-методичного та координаційного центру освітянських бібліотек різних типів і видів постала необхідність удосконалення їхньої діяльності шляхом оновлення вже чинних нормативно-правових та технологічних документів, а також розробки нових документів для кожного типу бібліотек. Це стало можливим завдяки підготовці нормативних виробничо-практичних видань. Першим таким виданням був збірник «Організаційно-управлінські документи освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України (2000–2005 рр.)» (2005) [21], до якого увійшли 68 організаційно-технологічних документів, розроблених науковцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, затверджених і введених у практику як для головної книгозбірної галузі, так і для освітянських бібліотек різних видів. Збірник представлено в електронному вигляді на веб-порталі (www.library.edu-ua.net).

Важливим аспектом науково-методичної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є підвищення кваліфікації фахівців бібліотек мережі. У зв'язку з цим значна увага приділяється підготовці науково-методичних рекомендацій, які можуть бути використані у практичній діяльності як фахівців освітянських бібліотек, так і книгозбірень інших систем і відомств. Із цією метою впродовж восьми років діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського підготовлено низку науково-методичних посібників, серед яких: «Організація роботи бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу» (2002) [22], «Планування та звітність бібліотек Інституту післядипломної педагогічної освіти» (2004) [24], «Анотування як процес аналітико-синтетичної обробки інформації» (2003) [16], «Традиційні каталоги наукових бібліотек освітянської галузі» (2006) [35], «Формування інформаційної культури учнів загальноосвітнього навчального закладу» (2006) [38], «Укладання друкованих каталогів книг громадянського друку (XVIII – початок XX ст.) із фондів бібліотек України» (2005) [36].

Оскільки розробка кваліфікованих методичних рекомендацій вимагає аналізу здобутків бібліотечної практики й визначення

рівня роботи бібліотек, вагоме значення має аналітична діяльність відділу наукового і прикладного бібліотекознавства, у процесі якої фахівці цього структурного підрозділу Бібліотеки щорічно вивчають роботу бібліотек мережі, а саме: установ АПН України, обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти та педагогічних інститутів й університетів та ін. За результатами цієї роботи готуються інформаційно-аналітичні огляди, в яких висвітлюється робота зазначених вище бібліотек щодо формування бібліотечних фондів, бібліотечно-інформаційного та довідково-бібліографічного забезпечення фахових інформаційних потреб освітян, надання користувачам доступу до вітчизняного і світового інформаційного ресурсу, окреслено проблемні питання (кадрове забезпечення, матеріально-технічне оснащення тощо) та визначено шляхи їх вирішення. За зазначений період ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського підготувала такі огляди: «Діяльність бібліотек обласних (міських) інститутів післядипломної педагогічної освіти у 2000–2004 рр.» (2005) [6], «Діяльність бібліотек установ АПН України у 2000–2005 рр.» (2006) [7] та «Діяльність бібліотек установ АПН України у 2006 р.» (2007) [8]. Дані огляди були надіслані не лише до проаналізованих бібліотек, а й ректорам інститутів післядипломної педагогічної освіти та директорам інститутів АПН України, ВНЗ Міністерства освіти і науки України, що, безперечно, сприяло удосконаленню діяльності вищезазначених книгозбірень.

У межах НДР «Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України» у 2005 р. був підготовлений науково-практичний посібник «Методика бібліографування» (автор – В. І. Лутовинова, канд. іст. наук) [17], в якому узагальнено доробок вітчизняних і зарубіжних фахівців із традиційної методики укладання бібліографічних покажчиків, висвітлено теоретико-методичні засади укладання бібліографічних покажчиків, що відповідає логіці науково-практичного пізнання процесу бібліографування: від його загальної характеристики та класифікації бібліографічної продукції до висвітлення сутності загальної методики бібліографування й специфічних особливостей укладання науково-допоміжних ретроспективних та рекомендаційних бібліографічних покажчиків. У посібнику представлено також нову методику формалізованої підготовки анотацій як важливої складової розкриття змісту рекомендованих документів.

Аналіз видавничої діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського показав, що, незважаючи на досить короткий час її функціонування, Бібліотека має значний видавничий доробок. Тому важливим завданням для ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського на сучасному етапі є її подальший розвиток і популяризація серед бібліотек галузі й інших книгозбірень держави. З огляду на це, Бібліотека приділяє значну увагу рекламі та розповсюдженню своїх видань. Як головна бібліотека освітянської галузі держави, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського обов'язково надсилає примірник усіх своїх видань до національних і державних бібліотек, провідних бібліотек освітянської мережі, обласних універсальних наукових бібліотек, бібліотек для дітей тощо. З метою рекламування своєї видавничої продукції ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського активно використовує:

- засоби масової інформації (газети «Освіта України», «Педагогічна газета», «Шкільна бібліотек плюс», журнали «Бібліотечний вісник», «Бібліотечна планета», «Вісник Книжкової палати», «Бібліотечний форум. Україна»; рекламу на радіо);

- зовнішню рекламу (плакати й афіші);

- комп'ютерну рекламу (повідомлення про вихід друком видання надсилається до усіх бібліотек України, а також розміщується на веб-порталі Бібліотеки);

- книжкові всеукраїнські, міські виставки («Форум книговидавців України» (м. Львів) та Міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні»);

- бере участь у загальних зборах АПН України, заходах МОН України;

- здійснює виїзні й стаціонарні книжкові виставки у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського тощо.

Ефективність рекламної діяльності Бібліотеки підтверджується щорічним збільшенням кількості її користувачів на 9–12%, відсутністю нереалізованих накладів видань та підвищенням іміджу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як всеукраїнського інформаційного центру з психолого-педагогічних питань та галузевого бібліотекознавства.

Втім, у видавничій діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є і проблемні питання, які перешкоджають досягненню успіху: відсутність власної поліграфічної бази, нестача асигнувань

на видання інформаційних матеріалів (результатом чого є малі наклади і несвоечасність виходу друком того чи іншого видання) та їх розповсюдження, відсутність у Бібліотеці редакційно-видавничого відділу.

У зв'язку з цим Бібліотека має вирішити ряд стратегічних завдань із метою ефективнішого використання її інформаційних можливостей, популяризації послуг і видань. Серед них:

- створення у структурі Бібліотеки редакційно-видавничого відділу та поліграфічної бази (придбання необхідної техніки);
- введення у штатний розклад Бібліотеки редакторів і фахівця з реклами;
- розробка нормативних документів («Положення про видавничо-редакційний відділ», «Положення про видавничу діяльність ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського»);
- удосконалення цілісної видавничої політики на підставі вивчення досвіду провідних книгозбірень держави (НБУВ, ЛНОБ ім. В. Стефаніка) та інформаційних потреб користувачів;
- збільшення накладів видань;
- пошук шляхів ефективної реалізації видань.

Підсумовуючи набутки видавничої діяльності головної освітянської книгозбірні держави, зазначимо, що конітка праця її фахівців і науковців із підготовки, популяризації і розповсюдження інформаційних матеріалів, актуальність видань та високий рівень їх підготовки гідно сприяють реалізації одного з головних завдань Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського – забезпечення загальнодоступності інформації з психолого-педагогічних питань для науковців і практиків освітянської галузі та підвищення фахового рівня бібліотекарів освітянської галузі України.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Іван Дмитрович Бех* : біобібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І.; авт. вступ. ст. Зубалій М. Д. ; наук. ред.: Букшина Т. Ф., Зотова В. А. ; бібліогр. ред. Жданова Р. С. ; літ. ред. Лашко К. М.]. – К. : Житомир : [б. в.], 2005. – 87 с. – (Серія «Академіки АПН України» ; вип. 7).

2. *Бібліотека навчального закладу* в контексті інформатизації суспільства : бібліогр. покажч. для б-к загальноосвіт., проф.-техн. навч. закл., вищих

навч. закл. І–ІІ р. а. / АПН України, ДНПБ України, УБА, Секція освіт. б-к ; [упоряд. А. І. Рубан ; наук. консультанти: П. І. Рогова, К. Т. Селіверстова ; відп. за вип. І. І. Хемчян ; ред. Є. К. Бабич ; рецензент А. О. Малько]. – К. : [б. в.], 2003. – 87 с. – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 1).

3. *Алла Михайлівна Богуш*: біобібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. та ред. Пономаренко Л. О. ; наук. ред. Рогова П. І. ; літ. ред. Лисиця Г. М.]. – К. ; Одеса : [б. в.], 2005 (Вид. М. П. Черкасов). – 99 с. – (Серія «Академіки АПН України» ; вип. 4).

4. *Гід з громадянської освіти в Україні* : наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України, Донец. школа прав людини ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І., Черняєва Г. К. та ін. ; наук. ред.: Рагозін М. П., Рогова П. І. ; наук. консультант Чориа К. І.]. – Діоєцьк ; К. : [б. в.], 2003. – 166 с.

5. *Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: п'ять років діяльності (2000–2004)* : наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України, Укр. асоц. ім. Василя Сухомлинського, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Палащина Н. А., Горбенко Н. А., Вербова В. В., Самчук Л. І. ; наук. ред.: Рогова П. І., Лутовинова В. І. ; відп. за вип.: Букшина Т. Ф., Зотова В. А. ; бібліогр. ред.: Жданова Р. С., Палащина Н. А.]. – К. : [б. в.], 2005 (Вид. О. М. Ешке). – 98 с.

6. *Діяльність бібліотек обласних (міських) інститутів післядипломної педагогічної освіти у 2000–2004 рр.* : інформ.-аналіт. огляд / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. В. П. Здаіовська ; наук. ред. П. І. Рогова]. – К. : [б. в.], 2005. – 25 с.

7. *Діяльність бібліотек установ АПН України у 2000–2005 рр.* : інформ.-аналіт. огляд / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад. В. П. Здаіовська ; наук. ред. П. І. Рогова]. – К. : [б. в.], 2006. – 20 с.

8. *Діяльність бібліотек установ АПН України у 2006 р.* : інформ.-аналіт. огляд / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад. В. П. Здаіовська ; наук. ред. П. І. Рогова]. – К. : [б. в.] 2007. – 22 с.

9. *Микола Борисович Свтух*: вчений-педагог, академік : біобібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ; [упоряд. Л. І. Ніколюк ; наук. ред. П. І. Рогова ; наук. консультант К. К. Потапенко ; рецензент В. І. Лутовинова ; ред. Л. О. Пономаренко]. – К. : [б. в.], 2003. – 77 с. – (Серія «Академіки АПН України» ; вип. 3).

10. *Віталій Станіславович Журавський* : біобібліогр. покажч. / Акад. прав. наук України, Укр. акад. політ. наук, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Палащина Н. А., Вербова В. В., Горбенко Н. А. ; наук. ред. Рогова П. І. ; відп. за вип. Палащина Н. А. ; літ. ред. Лисиця Г. М.]. – К. : Т-во «Знання» України, 2005. – 33 с.

11. *Загальноосвітня школа* України за роки незалежності (1991–2001 рр.) : реком. бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України, УБА ; уклад.: Г. К. Черняєва, Л. І. Ніколюк, І. М. Смелік ; відп. за вип. Т. Ф. Букшина ; наук. консультант М. Д. Ярмаченко // Шкіл. світ. – 2002. – Черв. (№ 21/23). – С. 1–61.

12. *Іван Андрійович Зязюн*: Педагог. Вчений. Філософ : біобібліогр. покажч. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, ДНПБ України, Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя ; [упоряд.: Л. І. Ніколюк, Л. О. Пономаренко, Л. Н. Штома ; наук. ред. П. І. Рогова ; наук. консультант Н. Г. Ничкало ; ред. Є. К. Бабич]. – К. : [б. в.], 2003. – 45 с. – (Серія «Академіки АПН України»; вип. 2).

13. *Історія освітянських бібліотек* України : наук. зб. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; редкол.: П. І. Рогова, К. Т. Селіверстова, Ю. І. Артемов [та ін.]. – К. : Вирій, 2006. – 403 с.

14. *Календар знаменних і пам'ятних дат* у галузі освіти і педагогічної науки на 2006 рік / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Л. І. Ніколюк ; наук. ред. П. І. Рогова ; відп. за вип. Л. О. Пономаренко]. – К. : [б. в.], 2006. – 63 с. – (Шкіл. б-ка плюс, 2006, січ. (№ 1/2)).

15. *Василь Григорович Кремень* – філософ, учений, освітянин, державний діяч : біобібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І., Моїсеєва І. П. ; вступ. ст. Ткаченко Л. І. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред.: Жданова Р. С., Бабич Є. К.]. – К. : Т-во «Знання» України, 2006. – 131 с. – (Серія «Академіки АПН України» ; вип. 6).

16. *Лутовинова, В. І.* Анування як процес аналітико-синтетичної переробки інформації : метод. посіб. / [авт.-уклад. В. І. Лутовинова] ; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [та ін.]. – Х. : [б. в.], 2003. – 42 с. – (Серія «На допомогу працівникам освітянських бібліотек» ; вип. 2).

17. *Лутовинова, В. І.* Методика бібліографування [Електронний ресурс] : наук.-практ. посіб. / авт.-упоряд. В. І. Лутовинова ; АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; відп. за вип. П. І. Рогова ; літ. ред. Л. І. Стельмах ; рецензент Г. В. Швецова-Водка. – Електрон. дані (1 файл). – К. : [б. в.], 2005. – 1 електрон. опт. диск (CD–R). – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек»).

18. *Лутовинова, В. І.* Реферування як процес мікроаналітичного згортання інформації : практич. посіб. / В. І. Лутовинова ; [наук. ред. Г. М. Швецова-Водка] ; АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К. : [б. в.], 2007. – 71 с. – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек»).

19. *Науково-методичні та організаційні засади створення системи інформаційного забезпечення фахових потреб освітян України* [Елек-

тронний ресурс] : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Львів, 18–19 трав. 2006 р.). – Електрон. дані. – К., 2006. – Режим доступу: <http://www.library.edu-ua.net/vydae/zbirnic%20Lviv.pdf>. – Назва з екрана.

20. *Нелля Григорівна Ничкало* : біобібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлиського, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Штома Л. Н. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Жданова Р. С.]. – К. : [б. в.], 2005. – 95 с. – (Академіки АПН України» ; вип. 5).

21. *Організаційно-управлінські документи для освітянських бібліотек* Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України (2000–2005 рр.) [Електронний ресурс] / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлиського ; уклад.: Хемчан І. І., Здановська В. П. ; наук. ред.: Рогова П. І., Букшина Т. Ф. – Електрон. дані (1 файл). – К. : [б. в.], 2006. – 1 електрон. опт. диск (CD–R).

22. *Організація роботи бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу* / АПН України, ДНПБ України, УБА ; наук. ред.: К. Т. Селіверстова, П. І. Рогова // Шкіл. світ. – 2002. – № 42/43. – С. 1–62 ; № 46/47. – С. 1–61.

23. *Підручники і навчальні посібники (1748–1917 рр.) з фондів* Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлиського для початкових і середніх навчальних закладів : каталог / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлиського ; [упоряд.: Мацібора Н. Г., Жданова Р. С., Іващенко В. М. та ін. ; наук. ред. П. І. Рогова ; бібліогр. ред. Жданова Р. С.]. – К. : Атіка, 2005. – 383 с.

24. *Планування та звітність бібліотеки* Інституту післядипломної педагогічної освіти : метод. рек. / [уклад. В. П. Здановська ; наук. ред. П. І. Рогова]. – К. : [б. в.], 2004. – 75 с.

25. *Польський педагог-гуманіст Януш Корчак (1878–1942)* : до 125-річчя з дня народж. : біобібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлиського ; [уклад.: Вербова В. В., Горбенко Н. А., Ішук С. В., Петровська С. В. ; наук. ред.: Рогова П. І., Букшина Т. Ф. ; наук. консультант Сухомлинська О. В. ; відп. за вип. Палашчина Н. А. ; ред.: Жданова Р. С., Богун Н. Г.]. – К. : Дух і літера, 2003. – 132 с. – (Серія «Видатні педагоги світу» ; вип. 2).

26. *Професійна освіта України за роки незалежності (1991–2003 рр.)* : наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлиського, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Моїсеєва І. П., Ніколюк Л. І., Штома Л. Н., Бабич Є. К. ; наук. консультант Ничкало Н. Г. ; відп. за вип. Букшина Т. Ф. ; ред. Бабич Є. К.]. – К. : [б. в.], 2004. – 268 с.

27. *Профільне навчання в старшій школі: шляхи розвитку* : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 1 / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухом-

линського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І., Самчук Л. І., Каневська І. М. ; наук. консультант і автор вступ. ст. Кизенко В. І. ; наук. ред. Букшина Т. Ф. ; відп. за вип. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Бабич Є. К.]. – К. : Пед. преса, 2005. – 63 с. – (Освіта України, 2005, № 90/91).

28. *Ольга Василівна Сухомлинська* : біобібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Заліток Л. М., Семендяєва Г. М. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О.]. – К. : [б. в.], 2006. – 67 с. – (Серія «Академіки АПН України» ; вип. 8).

29. *В. О. Сухомлинський*. Біобібліографія: 1987–2000 рр. / АПН України, Укр. асоціація Василя Сухомлинського, [ДНПБ України] ; уклад.: Г. І. Сухомлинська, О. В. Сухомлинська ; за ред. Н. О. Гаждан, Л. І. Ніколюк ; [відп. за вип. П. І. Рогова]. – К. : КНЕУ, 2001. – 128 с. – (Серія «Видатні педагоги світу» ; вип. 1).

30. *Сучасні освітні технології* : реком. бібліогр. покажч. Вип. 1 / М-во освіти України, АПН України, Ін-т змісту і методів навчання, Центр. освіт. б-ка ; [уклад.: Букшина Т. Ф., Черняєва Г. К. ; відп. за вип. Рогова П. І.]. – К. : ВПОЛ, 1999. – 59 с.

31. *Сучасні освітні технології* : реком. бібліогр. покажч. Вип. 2 / АПН України, ДНПБ України ; уклад.: Т. Ф. Букшина, Г. К. Черняєва ; відп. за вип. П. І. Рогова ; рецензент Н. Ф. Федорова // Шкіл. світ. – 2001. – Верес. (№ 34). – Вкладка, с. 1–16.

32. *Сучасні освітні технології* : реком. бібліогр. покажч. Вип. 3 / АПН України, ДНПБ України ; [упоряд.: Углова О. В., Яковлева О. В. ; відп. за вип. Букшина Т. Ф. ; ред. Бабич Є. К.] – К. : [б. в.], 2003. – 87 с.

33. *Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання* / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Моїсеєва І. П., Грудініна Н. Д. ; наук. консультант і авт. вступ. ст. Єрмаков І. Г. ; наук. ред. Букшина Т. Ф. ; бібліогр. ред. Бабич Є. К. ; відп. за вип. Пономаренко Л. О.]. – К. : [б. в.], 2005. – 307 с.

34. *Сучасні технології в освіті* : реком. бібліогр. покажч. Ч. 2. Сучасні технології виховання / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Моїсеєва І. П., Пономаренко Л. О. ; наук. консультант і автор вступ. ст. Чорна К. І. ; наук. ред. Букшина Т. Ф.] – К. : Пед. думка, 2007. – 195 с.

35. *Традиційні каталоги наукових бібліотек освітнянської галузі: організація, ведення, редагування* : метод. рек. / І. Г. Лобановська, Р. П. Гаврилюк, О. Г. Помчалова ; за ред. І. Г. Лобановської ; АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К. : [б. в.], 2006. – 166 с.

36. *Укладання друкованих каталогів книг громадянського друку (XVIII – початок XX ст.) із фондів бібліотек України* : (метод. посіб.) / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, НПБ України ;

[уклад. Р. С. Жданова ; наук. ред. П. І. Рогова ; літ. ред. Г. М. Лисиця ; відп. ред.: В. О. Кононенко, С. О. Басенко]. – К. : [б. в.], 2005. – 124 с.

37. *Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України* : наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України, Київ. нац. екон. ун-т ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І., Черняєва Г. К. та ін. ; наук. ред. Рогова П. І. ; наук. консультант Чорна К. І.]. – К. : [б. в.], 2002. – 141 с.

38. *Формування інформаційної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів* : наук.-метод. рек. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Рубан А. І. ; наук. консультант Чепуренко Я. О. ; наук. ред.: Рогова П. І., Лутовинова В. І. – К. : [б. в.], 2006. – 63 с. – (Шкіл. б-ка плюс, 2006, № 11/12).

39. *М. Д. Ярмаченко* – вчений-педагог, академік, перший президент АПН України : біобібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ; [упоряд.: Вербова В. В., Горбенко Н. А. ; відп. за вип. Букшина Т. Ф. ; ред. Бабич Є. К.]. – К. : [б. в.], 2002. – 32 с. – (Серія «Академіки АПН України»; вип. 1).

УДК 02:005.94](477-2/-3)

Л. В. Зініченко, методист Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З БІБЛІОТЕЧНИМИ КАДРАМИ

Стаття розкриває роль Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів у науково-методичному супроводі діяльності регіональної освітньої системи, мета якого полягає у досягненні якісно нового рівня задоволення потреб педагогічного спрямування.

Ключові слова: *Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів, дистанційне навчання, курсове підвищення кваліфікації, професійна майстерність, бібліотечно-інформаційні медіа-центри, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, адресна методична допомога, впровадження передового досвіду.*

Бібліотеки освітянської галузі є важливим чинником інноваційного розвитку педагогічної науки, освіти і практики та підвищення фахової майстерності освітян України. На сучасному етапі їхня діяльність спрямована на реформування, оновлення змісту і форм бібліотечної роботи.